

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАХОВИЙ
ПЕРЕДВИЩИЙКОЛЕДЖ «ОПТИМА»

	ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «Вікова психологія»
1. Загальна інформація	
Освітня програма, галузь, спеціальність	ОПП «Психологія» Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки. Спеціальність: 053 Психологія.
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Навчальна дисципліна обов'язкова
Курс	3
Семестр	6
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредити ЄКТС / 90 год
Мова викладання	Українська
2. Коротка анотація до курсу	
Предмет вивчення (що буде вивчатися)	Вивчатимуться загальні закономірності розвитку впродовж онтогенезу людини від народження до старості, а також встановлення вікових періодів і причин переходу від одного періоду до іншого. Предмет вивчення вікової психології – розвиток. Розвиток у широкому сенсі слова розуміється як зміна в часі.
Мета вивчення (чому це цікаво / потрібно вивчати)	Метою вивчення нормативної дисципліни «Вікова психологія» є оволодіння основними поняттями вікової психології (психологічний вік, онтогенез, сенситивні періоди, нормативні вікові кризи, психологічне новоутворення вікового періоду тощо), психологічними особливостями різних вікових періодів людини для того, щоб бути компетентними у доборі психологічних методів та методик, враховуючи вік людини; надавати практичні рекомендації щодо подолання вікових криз особистості з урахуванням вікових особливостей психіки.
Результати навчання (чому можна навчитися)	РН Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
Компетентності (як можна користуватися набутими знаннями і уміннями)	ЗК: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

	<p>Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК:</p> <p>Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>Розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.</p> <p>Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини.</p> <p>Студент набуває компетентностей: розуміння розвитку людини протягом життя; навички оцінки розвиткових відхилень; усвідомлення впливу середовища; навички сприйняття та адаптації; вміння працювати з різними віковими групами; навички розробки та оцінки інтервенцій; етичні засади роботи з різними віковими групами.</p>
3. Навчальна логістика	
Зміст дисципліни <i>(перелік основних тем)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні засади вікової психології 2. Психологія дитинства 3. Психологія дорослішання та дорослості 4. Психологічні особливості людей зрілого віку
Види занять <i>(лекції, практичні (семінарські) заняття тощо)</i>	Лекції, практичні, вебінари, онлайн-консультації
Форма навчання	Дистанційна
Методи навчання	Лекції з елементами пояснення, демонстрація наочних матеріалів, вебінари, практичні завдання, самостійна робота
Пререквізити <i>(знання, на яких базується вивчення дисципліни)</i>	Курс «Вікова психологія» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Загальна психологія», «Історія психології», «Геронтопсихологія», «Соціальна психологія», «Психологія особистості» та ін.

<p>Пореквізити (дисципліни, в яких будуть використовуватися отримані знання)</p>	<p>Здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни «Вікова психологія» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям подальшого вивчення на наступних рівнях таких навчальних дисциплін як «Психологія сім'ї», «Основи психологічного консультування», «Педагогіка та психологія освіти», «Соціальна робота», а також при проходженні виробничої практики (стажування) і підготовці освітньо-кваліфікаційних робіт (написання міждисциплінарних курсових, дипломної роботи тощо).</p>
<p>Рекомендована література та інтернет-ресурси</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник для ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2016.111 с. 2. Гетьман Т. О., Кричковська Т. Д. Проблеми вікової психології: хрестоматія. Київ : Сварог, 2019. 469 с. 3. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська [та ін.]. - Вид. 2-е, допов. - К. : Каравела, 2012. - 400 с. 4. Кутішенко В. П. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020.128 с. 5. Кацавець Р. С. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Алерта,2019.112 с. 6. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2017. 548 с 7. Дьоміна Г.А. Вікова та педагогічна психологія: Методичні рекомендації для практичних занять, самостійної роботи та модульного контролю знань студентів. 2-е вид., випр. і доп. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. 56 с. 8. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник по спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах. Ч. 1. Теоретична частина. 2-ге вид., перероб і доповн. К., 2016. 188 с. 9. Кушнір Ю. В., Оверчук В.А., Шпортун О.М. Вікова та спеціальна психологія: навчальний посібник. Вінниця: Центр оперативного друку «Документ Принт», 2020. 384 с 10. Максименко С. Д. Психологічні особливості криз підлітка. Практична психологія. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 200 с. <p>Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Савченко Ю. Ю. Особливості статевої соціалізації дітей дошкільного віку // Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України . - Том 2.Клименко А.І. Розвиток лідерських якостей підлітків залежно від черговості народження дитини в сім'ї //Вісник психології і педагогіки [Електронний ресурс]. – Випуск 3. – К., 2010. – Режим доступу до збірника : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._Випуск_3 3. Закус О. І. Ставлення до світу підлітків з різним відчуттям самотності //Вісник психології і педагогіки [Електронний ресурс]. –

	<p>Випуск 4. – К., 2011. – Режим доступу до збірника : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук_праць_- Випуск_4</p> <p>4. Швець Н.А. Інтернет залежність та її вплив на виховання підлітків // Вісник психології і педагогіки [Електронний ресурс]. – Випуск 5. – К., 2011. – Режим доступу до збірника : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук_праць_- Випуск_5</p> <p>5. Кепканова О. І. Готовність дитини до школи: складові успішного навчання // Психологічна газета. – 2010 (22).- С. 29-32. – [Інституційний репозитарій]. – Шлях доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/2375/1/O_Kepkanova_PG_22_IPPO.pdf</p> <p>6. Кочерга О. В. Психофізіологічний портрет шестирічного першокласника // Іноземні мови в сучасній школі. – 2012. - №6. - С. 21-25. - [Інституційний репозитарій]. – Шлях доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/3400/1/O_Kocherga_IMVSSH_6_IPPO.pdf</p> <p>7. Чала О. А. Порушення емоційної сфери як чинник деструктивної конфліктності юнацтва // Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка. – 2012 (17). - С. 79-83. - [Інституційний репозитарій]. – Шлях доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/810/1/Chala_PO_TP_17_IPSP.pdf</p> <p>8. Агеева А.Л., Заїка Є.В. Пам'ять і мислення старшокласників: вікові та гендерні особливості // Практична психологія та соціальна робота, 2008</p> <p>9. Савчин М. В., Василенко Л. А. Вікова психологія: навч. посібник, 5-ге видання, перероблене, доповнене. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 376 с.</p> <p>10. Булах І.С. Психологія особистісного зростання підлітка. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. 340с</p> <p>11. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник. Вид. 3-тє, виправ. Суми: Університетська книга, 2010. 352 с.</p> <p>12. Новікова З. Психологічні особливості емоційної сфери та копінг - стратегій осіб похилого віку // Психологічний часопис. – 2019. – № 5(8). – С. 161-173.</p> <p>Інформаційні ресурси в інтернет</p> <p>1. Конвенція про права дитини (1989). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021</p>
<p>Форма семестрового контролю (залік / екзамен)</p>	<p>Екзамен</p>
<p>Система оцінювання набутих здобувачем / здобувачкою знань та вмінь</p>	<p>0–25 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. Відповідь здобувача / здобувачки демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.</p> <p>26–50 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові запитання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При</p>

	<p>відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.</p> <p>50–75 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач / здобувачка показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач / здобувачка упевнено відповідає на додаткові запитання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.</p> <p>76–100% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль. Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач / здобувачка демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові запитання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.</p>
4. Інформація про викладачів	
Циклова комісія	
Викладач	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="flex: 1;"> <p>ШБ викладача: Мозган Світлана Миколаївна Посада: викладач Категорія: Педагогічне звання: Науковий ступінь (вчене звання): магістр психології E-mail: sv.mozgan@gmail.com</p> </div> </div>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс